Anul al 58-lea

10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

10 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 48 Vineri 21 Februarie 1941 C I

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

TRANSPORTURILE PE CĂILE FERATE

Transporturile pe căile ferate sunt cele dintâi, care în vremuri de război, sau din cauza consecințelor războiului, suferă modificări ce influențează asupra vieței sociale și economice.

Administrațiile căilor ferate și personalul serviciilor lor tehnice, sunt obligate să facă toate sforțările spre a satisface cerințele de ordin militar, în materie de transporturi, impuse de interesele apărării naționale și de situația internațională.

Cum însă nu se pot desconsidera, nici cerințele și interesele sociale și economice, în materie de transporturi pe căile ferate, este o necesitate de primul ordin să fie satisfăcute, în limita posibilităților și aceste cerințe și interese.

In această importantă problemă poate să ne servească experiențele făcute în țările beligerante unde s'a căutat, printr'o serie de măsuri de ordin administrativ și comercial, să se adapteze transporturile pe căile ferate, ca și pe șosele și pe căile navigabile, condițiilor speciale create de starea de război. Prin această adaptare se înțelege satisfacerea, atât a cerințelor militare, cât și a celor sociale și economice, pentru ca populația să nu sufere; viața socială să nu se dezorganizeze; iar cea economică, să nu atingă paralizia. In scopul acesta și cum capacitatea rețelelor de cale ferată, nu poate depăși, fără pericol, o limită impusă de siguranța circulației trenurilor, în raport cu intensificarea transporturilor, s'au luat anumite măsuri practice, care au și dat rezultatele urmărite în țările beligerante.

Astfel, în Germania și Italia s'a mărit capacitatea de transport a vagoanelor prin reducerea termenelor de staționare în gări și majorarea taxelor de locațiune; s'a raționalizat aprovizionările la distanțe lungi; s'a sporit orele de muncă a personalului; s'a reorganizat și raționalizat serviciile, ș. a.

Necesitatea reducerei numărului trenurilor, așa zise civile, pentru călători și mărfuri, pe baza unui program minimal de circulație, a fost și este condiționată însă de regularitatea circulației trenurilor din aceste categorii și de numărul lor strict necesar. Asigurarea aprovizionării populației din diferite regiuni și centre ale țării, cu alimente, diferite mărfuri, combustibil etc., este de o importanță capitală, așa că în acele programe minimale de circulație a trenurilor, trebue să se țină seamă de ea. Cum însă ar putea interveni — mai cu seamă în caz de război — o întrerupere a comunicațiilor pe anumite linii, din cauza unor accidente, sau distrugeri — s'a propus, pe lângă mijloacele necesare spre a se efectua cât mai repede lucrările pentru restabilirea circulației trenurilor; dar și depozitări de alimente și mărfuri, în diferite centre și regiuni, care să poată împlini nevoile de aprovizionare ale poplațiunii din acele părți.

De aceea în programele excepționale în materie de transporturi pe căile ferate, trebue să se țină seamă și de interesele sociale și economice, spre a se putea efectua deplasările cerute de producție și consum și de a asigura aprovizionarea populațiunii din toate regiunile țării.

„BURGHEZIE NEPUTINCIOASĂ"?

de STELIAN POPESCU

I

Articolul nostru intitulat „Burghezie blestemată" — titlu întrebuințat de un ziar oficios al fostului guvern căruia îi răspundeam noi — a provocat discuție. Faptul ne bucură, fiindcă am fost totdeauna de părere că o discuție liberă, decentă și sinceră, poate aduce foloase în toate chestiunile, poate lămuri pe multă lume și poate îndrepta multe rele.

Un membru al guvernului actual, examinând cele cuprinse în articolul nostru, susține că dacă nu i se poate atribui burgheziei românești calificativul de „blestemată", în schimb, ea merită pe acela de „neputincioasă".

„Care a fost gestul schițat — spune autorul articolului — pentru a protesta împotriva abuzurilor, nelegiuirilor și crimelor regimului legat pentru vecie de numele răposatului Armand Călinescu?... Care a fost protestul ei? Cum a încercat să se opună unui regim care, pentru orice om de treabă, era clar că ducea țara la prăpastie?... Burghezia ca clasă socială a acceptat situația, s'a supus și, ceeace este mai grav, a făcut zid în jurul celor cari reprezentau stâlpii acelui regim".

Principial și dacă privim lucrurile la suprafață, nu putem tăgădui că autorul articolului are întrucâtva dreptate. O clasă socială trebuie să știe să-și apere existența, mai ales dacă este conștientă de rolul pe care-l îndeplinește și vrea să și-l păstreze.

Intr'adevăr, burghezia românească nu și-a făcut, în ultimii ani, toată datoria, nici față de ea însăși, nici față de interesele generale, în cadrul cărora ea își are un rol bine definit. A fost o criză de pasivitate a burgheziei românești, de pe urma căreia a suferit ea cea dintâi.

D. Prundeni, în „Porunca Vremei", recunoaște acest fapt însă îl justifică prin amestecul prea mare de elemente streine în sânul ei. Nu este numai aceasta și voiu arăta ce a contribuit în mai mare măsură la pasivitatea ei, deși noi am încercat în diferite rânduri și în diferite chipuri să o deșteptăm și s'o prevenim asupra pericolului care o pândea. Când au fost deci și cauze cari întreceau puterile ei de percepere, este oare drept să i se arunce piatra și să se tragă concluzia că această pasivitate dovedește neputința burgheziei, sleirea sau inconștiența ei?

Noi credem hotărît că nu, și aci ne despărțim total de ministrul subsecretar de stat care semnează acuzațiile noui aduse burgheziei românești.

Dece nu și-a făcut întreaga datorie burghezia românească? Iată întrebarea ce trebuia să și-o pună autorul articolului. Care a fost și care mai este încă și astăzi cauza pentru care a lipsit și lipsește curajul reacțiunii sănătoase? Care a fost și mai este încă și astăzi adevărata cauză a pasivității aparente a burgheziei românești?

In organizarea politică a statului au existat, vreme îndelungată, două supape de siguranță, care dădeau claselor sociale posibilitatea de a-și apăra interesele, de a-și afirma drepturile și datoriile și, în acelaș timp, de a-și îndeplini funcțiunea socială în conformitate cu postulatele neamului și cu interesele statului: au fost Parlamentul și Presa.

Ani dearândul, Parlamentul a exercitat un rol corectiv în ce privește atotputernicia guvernamentală. Și, oricât de paradoxal ar părea, putem spune că, sub regimul cenzitar, corectivul parlamentar era mai bine îndeplinit, planul moral al funcțiunii parlamentare fiind mult mai ridicat decât după introducerea votului universal. Această reformă politică, venită înainte de vreme sub presiunea unor evenimente externe, este cauza multor rele, dar mai ales ea a fost cauza decăderii vieții noastre parlamentare. Majoritățile, care de multe ori erau aproape unanimitați guvernamentale ieșite din alegeri organizate de puterea administrativă în slujba clubului politic, nu mai aveau decât rolul de a înregistra și a consacrà atotputernicia guvernelor care le creiau. Minoritatea din Parlament era când absentă, când neputincioasă, când, din cauza modului cum se făceau în ultimul timp schimbările de guvern, slugarnică față de forurile hotărîtoare, sau prudentă și rezervată în vederea captării unor anumite bunăvoinți sau a unor viitoare combinațiuni. Și astfel, încetul cu încetul, prin deformarea vieții politice, Parlamentul a încetat de a mai fi o frână a atotputerniciei guvernamentale, iar clasele sociale, printre cari mai ales burghezia care prin însăși funcțiunea ei nu putea fi decât legală și deci ostilă oricărei acțiuni anarhice, n'au mai avut decât o singură supapă de siguranță: Presa.

(Va urma)

CAPITALA CIRENAICEI

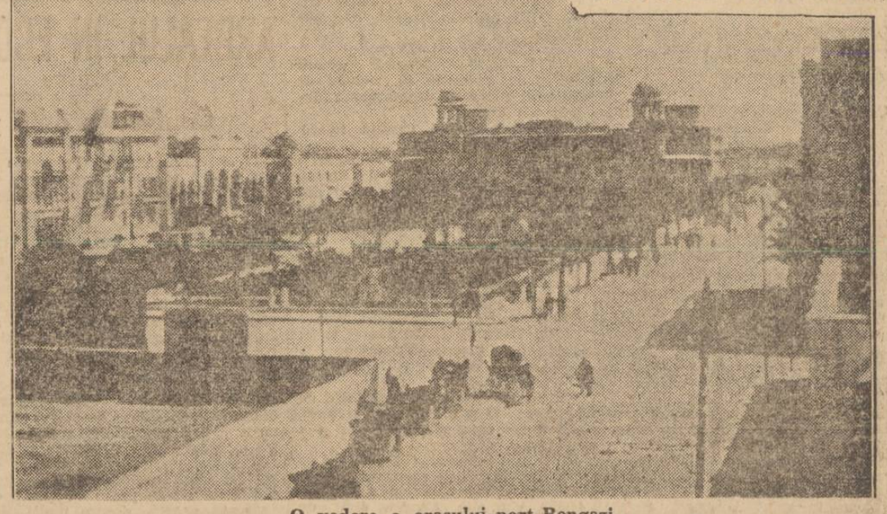

O vedere a orașului-port Bengazi

IMPORTANTE HOTĂRÂRI ALE CONSILIULUI DE MINIȘTRI

Reintegrarea in funcțiunile publice se va face cu omenie și cu spirit de dreptate.— Ajutorarea familiilor concentraților. — Va incepe o campanie de construcții. — Toți preoții cari au avut amestec in rebeliune vor fi aspru sancționați

Marți, 18 Februarie, s'a ținut un Consiliu de miniștri prezidat de d. general Antonescu. Au participat d-nii: general Dumitru Popescu, ministrul afacerilor interne; general Radu Rosetti, ministrul educației naționale, cultelor și artelor; prof. dr. Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale; general Ican Popescu, subsecretar de stat la ministerul afacerilor interne; Aurelian Pană, subsecretar de stat la ministerul agriculturii și domeniilor; Enric Oteteleșanu, subsecretar de stat la ministerul educației naționale, cultelor și artelor; general C. Voiculescu, subsecretar de stat la ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale; general Victor Iliescu, subsecretar de stat la ministerul educației naționale, cultelor și artelor, pentru educațiune.

S'a hotărât:

1. Să se numească noui comisiuni interimare în fruntea Colegiilor medicilor;

2. In cursul verii să se construiască cuptoare fixe pentru deparazitare și dușuri în fiecare comună, pentru combaterea epidemiilor;

3. In ce privește reintegrarea în funcțiunile publice să se procedeze cu omenie și cu spirit de dreptate. Nimeni nu va fi animat de spirit de răzbunare, chiar când oamenii au greșit. Pedepsele se vor da numai pe temeiul legii.

4. Ajutoarele destinate familiilor concentraților se vor distribui la sfârșitul lunei Februarie.

5. Să se ia măsuri pentruca de îndată ce va permite timpul, să înceapă cu intensitate lucrul câmpului.

6. Să se execute cu energie măsurile luate pentru împiedecarea evaziunii peste frontiere a banilor și obiectelor prețioase.

7. D. general Antonescu a dat îndrumări în legătură cu controlul automobilelor ce aparțin autorităților publice și a dat directive cu privire la întocmirea fișelor de control pentru a se face cele mai mari economii și a se evita abuzurile.

Să se ia măsuri severe împotriva șoferilor autorităților, cari întrețin rău mașinile ce li se încredințează, se fac vinovați de neglijență în serviciu sau provoacă accidente.

8. Pentru îmbunătățirea situației sanitare și sociale la țară, d. general Antonescu a dispus să fie numiți primari în comunele rurale dintre avocații și medicii funcționarii de Stat cari sunt supra numerari. Deasemenea să fie numiți primari și dintre absolvenții de școli normale, cari nu pot fi plasați în învățământ.

9. D. general Voiculescu a făcut cunoscut Consiliului, că a întocmit proiectul pentru românizarea întreprinderilor particulare.

10. Prin modificarea legii Casei Construcțiilor va începe o campanie de construcții în Capitală și în orașele de provincie.

11. S'au adus modificări diferitelor legi muncitorești, intensificându-se ajutorarea lucrătorilor și familiilor lor, oprind însă organizațiile profesionale muncitorești de a mai face politică.

12. Școala trebue să fie organizată începând cu școala primară și terminând cu Universitatea, atât în ce privește corpul didactic, cât și pe elevi.

13. Domeniile Regale și ale Statului vor trebui să redevină centre de cultură agricolă pentru sătenii din regiune.

14. Bunurile cari au aparținut Străjii Țării vor fi inventariate, ele urmând să servească Subsecretariatului de Stat pentru Educație.

15. D. general Antonescu a reinoit dispozițiunile referitoare la pedepsirea exemplară a preoților care au avut în timpul rebeliunii vre-un rol incompatibil cu misiunea lor.

Slujitorii Bisericii vor activa pentru luminarea poporului, și pentru reintoarcerea la credința strămoșească a celor rătăciți.

DIRECTIVELE DATE PRESEI DE D. GENERAL ION ANTONESCU

In statul actual, toate mijloacele de răspândire a ideilor și știrilor sunt controlate și dirijate. Aceasta nu însemnează sugrumarea libertății de gândire, ci îndrumarea ei în folosul exclusiv al națiunii și al statului. Generalul Antonescu e pentru libertatea disciplinată în marginile ordinei constructive, dar osândește libertatea desordonată care duce la desorientarea spiritului public și la anarhie.

Presa e colaboratoarea zilnică a guvernului. Ea tălmăcește ideile călăuzitoare în cadrul statului și în scopul întăririi lui. Rolul censurii este acela de a pune de acord cuvântul scris sau rostit cu directivele oficiale. Când va exista o desăvârșită armonie între presă și stat, censura va deveni inutilă.

După marile lovituri îndurate, România trece azi prin perioada de reconstrucție totală de jos în sus, de la țăran și muncitorime, care vor alcătui temelia sănătoasă a noii așezări politice și sociale. Nimănui nu-i este îngăduit să uite acest adevăr. A trecut vremea ziarului de speculă a svonului, a intrigei și a senzaționalului. Generalul Antonescu nu admite atacul nedrept, injuria și șantajul. Presa nu poate moraliza dacă ea însăși nu e morală și conștientă de demnitatea pe care o are în viața statului. A critica nu însemnează a degrada, ci a semnala lipsurile pentru a putea construi și îndrepta. Critica de natură constructivă e nu numai îngăduită, dar dorită de guvern. Se recomandă tonul înnalt, care înnobilează sufletele, seriozitatea judecății în discutarea problemelor, cuvântul înflăcărat în mărturisirea iubirii de țară și de așezămintele ei.

După sfâșierile dintre noi, lozinca ceasului de față e înfrățirea tuturor pentru a înfrunta destinul vrăjmaș și a recuceri țării prestigiul șterbit. Nu e în intenția generalului Antonescu să creeze un partid ,ci un regim politic unanim acceptat, la care să participe toate forțele constructive ale națiunii. Vechile partide s'au prăbușit prin greșelile lor. E zadarnic orice atac împotriva persoanelor care le-au reprezentat. Cine a comis fără de legi e responsabil în fața justiției. Generalul Antonescu a instituit epoca sancțiunilor legale, pe care le-a dorit două decenii acest popor însetat de dreptate.

Tot astfel, în ce privește pe legionari, generalul Antonescu nu este astăzi împotriva lor pentru faptul că sunt legionari. Nu trebuie repetată greșala trecutelor regimuri de tiranie, care distrugeau pe om pentrucă avea o credință cinstită, în acord cu țelurile supreme ale patriei. Ceeace nu tolerează însă conducătorul Statului e des--

(Continuare in pag. 2-a)

OPERAȚIILE MILITARE ȘI AERIENE DIN ALBANIA ȘI AFRICA

Lupte violente în Albania

Situația militară din Eritreea, Abisinia și Somalia

de R. SEIȘANU

Pe frontul italo-grec din Albania armata greacă a reluat ofensiva. In tot cursul zilei de eri s'au angajat lupte crâncene în mai multe sectoare. Atacurile principale s'au dat în sectorul ocupat de armata a XI-a italiană, între litoral și înălțimile nord de Tepeleni, cu obiectivul Valona, — portul cel mai însemnat al Albaniei. După comunicatul oficial al comandamentului armatei italiene, formațiunile aeriene au cooperat tot timpul cu trupele terestre împotriva detașamentelor grecești ce au încercat să străpungă liniile întărite italiene, dar fără succes.

După acelaș comunicat trupele grecești în acțiunea lor ofensivă „au avut pierderi considerabile"; iar cele italiene, care s'au menținut pe linia lor defensivă, au suferit și ele „pierderi smițitoare".

Cum obiectivele principale urmărite de greci prin acțiunile lor ofensive sunt — de la vest spre nord-est — Valona, Berat, Tirana, capitala Albaniei, și portul Durazzo, dela nordul Valonei, comandamenul armatei italiene, pe lângă întărirea forțelor sale dela aripa dreaptă, centru și aripa stângă cu trupe proaspete aduse din Italia, prin cele două porturi albaneze, Valona și Durazzo, și escadrile de aviație, a organizat în ultimul timp câteva puncte solide de rezistență spre a apăra sectoarele cele mai vulnerabile și anume: valea Susika ce se coboară paralel cu coasta în direcția golfului Valona, valea Voiusei ce trece prin importanta poziție de la Tepeleni, în aceeaș direcție; văile Osum, Devoli, Skumbia, precum și căile de comunicație în direcțiile Berat, Elbasan, Tirana și Durazzo.

In asemenea condiții s'au organizat liniile defensive, care să apere cadrilaterul central albanez, ale cărui unghiuri se găsesc la Valona, Berat, Elba-

(Continuare in pag. 2-a)

Teatrul de operațiuni din Africa orientală italiană

CONTROLUL STRĂINILOR

Tragicele întâmplări din ultimul timp trebue să determine autoritățile, ca, pe lângă celelalte obligațiuni pe cari le au, să ordone intensificarea controlului străinilor aflați în țară.

In afară de cei cu pașapoarte, al căror rost în țară fiecare trebue să și-l dovedească în mod temeinic, cei în drept trebue să-și întețească supravegherea și spre cei, cari, deși nu știu nici o vorbă românească, pretind totuși că sunt născuți în acele părți din provinciile românești cari ne-au fost răpite. Simpla lor afirmație bazată pe acte de circumstanță, nu trebue socotită valabilă câtă vreme nu-și justifică, nici îndeletnicirile, nici mijloacele de trai, în vremurile acestea când toate țările au luat măsurile de rigoare împotriva elementelor dubioase.

In tulburările de la 23 Ianuarie cari au îndoliat toate inimile românești, trebue căutat și rolul agenților străini cari aveau interesul să zdrobească solidaritatea românească, străini cari abuzând de ospitalitatea noastră comit isprăvi criminale, cum e aceea a grecului supus turc, Sarandos, care a asasinat un maior german.

Evenimentele internaționale, atât de bogate în surprize ,trebue să ne impună sporirea vigilenței, înzecirea atenției, spre a evita ori ce gest ale cărui consecințe ar putea fi dăunătoare colectivității românești.

In vremuri normale simpla

(Continuare in pag. 2-a)

Uzinele Malaxa trec în patrimoniul Statului

D. General Ion Antonescu, conducătorul statului român și președintele consiliului de miniștri, a dat următorul decret lege:

Asupra raportului d-lui Mihai A. Antonescu, ministru secretar de stat, cu nr. 10162 din 18 Februarie 1941;

In baza dispozițiunilor decretelor-legi nr. 3052 din 5 Septembrie și nr. 3072 din 7 Septembrie 1940;

AM DECRETAT ȘI DECRETAM

Decret-lege pentru trecerea unor acțiuni în patrimoniul Statului.

ART. 1. — In conformitate cu actul d-lui N. Malaxa din 28 Ianuarie 1941, înregistrat la Președinția Consiliului de miniștri sub Nr. 4836/941, 50 la sută din acțiunile societăților: N. Malaxa societate anonimă română, București, Uzina de locomotive și armament Halta Titan; N. Malaxa societatea anonimă română, București, Uzinele din Tohanul Vechiu, N. Malaxa, societate anonimă română București, uzina de tuburi și oțelărie, — trec fără plată în patrimoniul Statului.

ART. 2. — In interesul economiei naționale și pentru satisfacerea nevoilor fundamentale ale apărării naționale, se expropriază restul de 50 la sută din acțiunile societăților: N. Malaxa societatea anonimă română București, uzină de locomotive și armament Halta Titan; N. Malaxa, societate anonimă română București, Uzinele din Tohanul Vechiu, precum și 50 la sută din obligațiile societății anonime române N. Malaxa, societate anonimă română București, uzinele de tuburi și oțelărie Halta Titan.

ART. 3. —Prin aceasta întregul patrimoniu al sus menționatelor societăți trece în posesia Statului la data prezentului decret-lege, de plin drept și fără nici o formalitate judecătorească.

Ministerul armatei, subsecretariatul armamentului, va institui la data publicării prezentului decret o comisie de recepție însărcinată cu primirea, inventarierea și stabilirea patrimoniului societăților prevăzute în acest decret.

Statul român va intra în posesia de drept a drepturilor sociale expropriate la predarea și primirea patrimoniului.

In cazul când unele acțiuni ale societăților sus menționate sau participațiuni în acțiuni la alte societăți nu ar fi predate cu ocazia inventariului, la cererea ministerului armatei-subsecretariatul armamentului — aceste societăți vor fi obligate să emită duplicate în termen de maximum 30 zile de la primirea cererei.

La luarea în posesie se va stabili într'un inventar amănunțit întregul patrimoniu al sus menționatelor societăți: imobile, instalațiuni industriale, mărfuri depozitate, fabricate și semi fabricate, precum și ale tuturor participațiilor sau drepturilor ce aparțin acestor societăți.

ART. 4. — Statul român nu preia datoriile și obligațiile societăților prevăzute în acest decret decât în urma unei proceduri de revizuire.

Revizuirea va fi făcută de o comisie prezidată de un membru al Inaltei Curți de casație și compusă din: un delegat al ministerului economiei naționale, un delegat al Băncii Naționale, un delegat al ministerului armatei, un delegat al ministerului comunicațiilor, un delegat al direcțiunii generale a căilor ferate, precum și din experții contabili sau personalul auxiliar de care ar avea nevoe.

ART. 5. — Pentru evaluarea drepturilor expropriate se institute o Comisie specială de evaluare și expropriere, compusă din: un membru al înaltei Curți de casație ca președinte, un delegat al ministerului armatei — subsecretariatul armamentului, — un delegat al ministerului lucrărilor publice și comunicații, un delegat al Băncii Naționale, un delegat al direcțiunii generale a căilor ferate, precum și din cinci experți propuși de președintele Comisiei și confirmați de ministerul justiției.

Impotriva hotărîrii de evaluare se acordă dreptul de apel, care se va putea exercita în termen de 10 zile dela pronunțarea Comisiei de evaluare.

Apelul va fi judecat înaintea unei Comisii speciale prezidată de primul președintele sau un președinte al Inaltei Curți de casație și justiție și compusă din doi membri ai înaltei Curți de casație și doi specialiști, propuși de președintele Comisiei și numiți de ministerul justiției.

Impotriva hotărîrei acestei Comisii de apel nu există nici o cale de atac.

ART. 6. — Statul Român nu va plăti indemnitatea de expropriere stabilită prin procedura de expropriere prevăzută la articolul de mai sus, decât după ce vor fi încheiate lucrările Comisiunilor de anchetă sau de judecată — instituite conform decretelor-legi nr. 3262 și nr. 3263/940, Comisiunii pentru cercetarea comenzilor făcute de Căile Ferate Române (decretul-lege nr. 3278/940), Comisiunii pentru cercetarea comenzilor de armament și înzestrarea armatei (decretul-lege nr. 3078/940, Comisiunii de anchetă pentru controlul devizelor dela Banca Națională (decretul-lege nr. 3079/940).

Plata nu se va face decât după stabilirea întinderei prejudiciului ce eventual i-ar fi avut Statul Român prin contractele oneroase sau alte condițiuni neregulate ale convențiunilor încheiate cu întreprinderile Malaxa.

ART. 7. — D-nii miniștri secretari de stat la departamentele: economiei naționale, justiției și comunicațiilor, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret.

Dat în București, la 18 Februarie 1941.

CONDUCATORUL STATULUI ROMAN ȘI PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINISTRI
General, ANTONESCU
Ministru Secretar de Stat,
MIHAI A. ANTONESCU

Nr. 370.

*

Textul raportului d-lui ministru secretar de stat la Președinția consiliului către conducătorul statului îl publicăm în pagina 7-a.